

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«Технології соціальних послуг»
підготовки Магістра
галузі знань 23 Соціальна робота
спеціальності 231 Соціальна робота
освітньо-професійної програми
Соціальна робота

Силабус навчальної дисципліни «Технології соціальних послуг» підготовки магістра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, за освітньою програмою Соціальна робота.

Розробник: Петрович В.С, доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри: _____ Чернета С. Ю.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна/заочна форма навчання	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота Освітньо-професійна програма Соціальна робота Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів ECTS 150/5		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) 20 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 100 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 10 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Петрович Валерій Степанович

Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація – 050 605 65 47, petrovichv@ukr.net

Дні занять: згідно електронного розкладу - <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Змістом навчальної дисципліни є цілісне наукове уявлення про сутність системи надання соціальних послуг, професійні знання та навички щодо здійснення заходів, спрямованих на поліпшення життєдіяльності осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, за допомогою технологій та інструментарію соціальних послуг.

Основні аспекти вивчення: стандарти соціальних послуг, види соціальних послуг та форми їх надання, оцінювання потреб осіб, які перебувають у СЖО, система надання соціальних послуг, принципи надання соціальних послуг, ведення випадку (кейс-менеджмент), різновиди закладів та служб, які займаються наданням соціальних послуг, ринок соціальних послуг, адміністрування надання соціальних послуг.

Основні методи роботи під час вивчення дисципліни. У процесі навчання використовуються традиційні методи (лекція, проблемна лекція, інтерактивна лекція, бесіда, пояснення, підготовка до практичного заняття, самостійна робота), інноваційні технології (дискусія, кейс-метод, ігрове моделювання, розробка програми впровадження соціальної послуги на рівні територіальної громади, застосування ІКТ для презентацій й опрацювання навчального матеріалу), контекстне навчання, проблемне навчання, дистанційне навчання (платформи Moodle, Zoom Cloud Meetings) та ін..

Заняття проводитимуться із застосування минулого та сучасного практичного досвіду студентів задля пояснення теоретичного контексту та відпрацювання практичних складових соціальних послуг як форми соціальної підтримки в соціальній роботі.

2. *Пререквізити*: студенти володіють певними поняттями, оскільки вивчали навчальні дисципліни: «Теорії соціальної взаємодії», «Інноваційні процеси в соціальній роботі» «Теорії та технології соціальної роботи», «Менеджмент персоналу освітніх закладів і соціальних служб». «Професійні стандарти соціальної роботи»

Постреквізити – одержані знання будуть необхідні для вивчення навчальних дисциплін: «Менеджмент та маркетинг соціальних послуг», «Правове забезпечення надання соціальних послуг», «Практикум з написання соціальних проєктів». Курс має бути безпосередньо пов'язаним із навчальною практикою студентів, оскільки саме на практиці студенти зможуть удосконалити знання та практичні вміння й навички, матимуть нагоду їх застосувати.

3. *Мета і завдання навчальної дисципліни.*

Мета навчальної дисципліни «Технології соціальних послуг»: формування компетентностей, необхідних для розробки, планування, впровадження та адміністрування системи ефективних соціальних послуг індивідам, сім'ям, соціальним групам та громадам у відповідності з інноваційними підходами сучасної соціальної роботи.

Завдання дисципліни:

- розкрити концептуальні засади соціальної роботи, організованої у формі надання соціальних послуг;
- розкрити умови, мету та завдання, зміст, форми і методи надання окремих видів соціальних послуг в рамках системи, що впроваджується в Україні;
- представити сучасні стратегії та інноваційні моделі надання окремих видів соціальних послуг, проаналізувати проблеми, які можуть виникнути при їх впровадженні;
- змодельовати діяльність із надання соціальної послуги на рівні індивіда, сім'ї, соціальної групи, громади на основі оцінки проблем, потреб та умов діяльності;
- визначити умови та критерії якості та ефективності надання соціальних послуг;
- сформувати у студентів навички планування та адміністрування процесу організації соціального обслуговування та надання соціальних послуг на базі сучасних інноваційних підходів із дотриманням цінностей та етичних норм соціальної роботи.

4. *Результати навчання (компетентності).*

Навчальна дисципліна спрямована на формування *інтегральної*: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог та *загальних компетентностей*: ЗК 1 здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 3 здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; ЗК 6 здатність виявляти ініціативу та підприємливість; ЗК 7 здатність до адаптації та дії в новій ситуації; ЗК 8 здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 9 навички міжособистісної взаємодії; ЗК 10 здатність працювати в команді. А також низки *фахових компетентностей*, як-от: ФК 2 здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення; ФК 3 здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації. ФК 4 здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи; ФК 6 здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг; ФК 7 здатність до професійної рефлексії; ФК 9 здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців; ФК 12 здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.; ФК 13 здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві. ФК 14 здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи. ФК 15 здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій.

Очікувані програмні результати навчання: ПРН 2. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати

висновки та рекомендації щодо їх впровадження; ПРН 6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості; ПРН 9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання; ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи; ПРН 15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень; ПРН 16. Розробляти, апробувати та втілювати соціальні проєкти і технології; ПРН 18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичні.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Модуль 1. Концептуальні засади надання соціальних послуг в соціальній роботі. Система соціальних послуг в Україні						
Тема 1. Соціальна послуга як форма соціальної підтримки в соціальній роботі	15	2	2	10	1	4
Тема 2. Сучасний стан, проблеми та перспективи впровадження системи соціальних послуг в Україні	15	2	2	10	1	4
Тема 3. Змістове наповнення базованих на громаді, зорієнтованих на родину та керованих споживачами соціальних послуг.	15	2	2	10	1	4
Тема 4. Визначення проблем і потреб отримувачів соціальних послуг як умова їхньої ефективності. Проблеми, потреби та складні життєві обставини як предмет оцінювання.	15	2	2	10	1	4
Тема 5. Методика оцінювання проблем і потреб отримувачів послуг. Соціальне замовлення як інструмент надання соціальних послуг в ТГ	15	2	2	10	1	4
Разом за модулем 1	75	10	10	50	5	30+20=50
Змістовий модуль 2. Інноваційні моделі та стратегії надання соціальних послуг						
Тема 6. Модель інтегрованих соціальних послуг в територіальній громаді.	15	2	2	10	1	4
Тема 7. Сучасні моделі та методи надання окремих видів	15	2	2	10	1	4

соціальних послуг. Інтервенції із доведеною ефективністю та їх впровадження в ході надання соціальних послуг.						
Тема 8. Сучасні моделі та методи надання окремих видів соціальних послуг. Організація надання соціальних послуг у відповідності до проблем і потреб окремих індивідів, сімей, соціальних груп та громад	15	2	2	10	1	4
Тема 9. Оцінка умов та можливостей впровадження інноваційних моделей надання соціальних послуг. Переваги, ризики та необхідні умови застосування інноваційних моделей і методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг різним категоріям користувачів	15	2	2	10	1	4
Тема 10. Моделювання (розробка стратегії) діяльності з надання соціальної послуги на рівні індивіда, сім'ї, соціальної групи, громади на основі оцінки проблем, потреб та умов діяльності	15	2	2	10	1	4
Разом за змістовим модулем 2	75	10	10	50	5	30+20=50
Види підсумкових робіт:						Бал
Модульна контрольна робота (МКР1+МКР2)						60
Інше (вказати) – ДС, Т, А, РЗ/К, РМГ, РПВСП (10 практичних занять, макс. 4 бали за заняття).						40
Всього годин / Балів	150	20	20	100	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, А – анкетування, РЗ/К– розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, РПВСП – розробка програми впровадження соціальної послуги.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Провідним завданням самостійної роботи є набуття студентами навичок самостійного усвідомленого опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками. Самостійна робота передбачає напрацювання студентами змісту відповідей на конкретні запитання, які не розглядаються на практичних заняттях, а також містить завдання практичного характеру. Обсяг самостійної роботи визначається певною конкретною кількістю годин, передбачених навчальним планом.

Модуль 1. Концептуальні засади надання соціальних послуг в соціальній роботі. Система соціальних послуг в Україні

Тема 1. Соціальна послуга як форма соціальної підтримки в соціальній роботі – 10 год.

1. Охарактеризуйте співвідношення понять «соціальне обслуговування», «соціальна послуга», «соціальна допомога», «інтервенція (втручання)», «соціальна підтримка», «соціальна технологія».

2. Назвіть та розкрийте функціонал суб'єктів надання соціальних послуг на Волині. Дайте стислу характеристику основних категорій користувачів (отримувачів) соціальних послуг в Україні.

Тема 2. Сучасний стан, проблеми та перспективи впровадження системи соціальних послуг в Україні – 10 год.

1. Аргументуйте власну точку зору щодо процесу розвитку соціальних послуг в сучасних новостворених територіальних громадах України.

2. Здійсніть порівняльний аналіз нововведень щодо надання соціальних послуг в редакції ЗУ «Про соціальні послуги» 2019 року, порівняно із його попередньою версією (2003 р.)

3. Охарактеризуйте правові засади залучення громадян до участі в житті територіальної громади.

Тема 3. Змістове наповнення базованих на громаді, зорієнтованих на родину та керованих споживачами соціальних послуг – 10 год.

1. Охарактеризуйте підходи до розуміння змісту соціальних послуг, які містяться у вітчизняному законодавстві та правових актах Європейського Союзу.

2. У чому полягає суть демонополізації ринку соціальних послуг та встановленні єдиних вимог до їх надавачів усіх форм власності: державних, комунальних і недержавних.

3. Подайте у вигляді таблиці перелік послуг для осіб/сімей, які потрапили в складні життєві обставини

№	Назва послуги	Стандартизація	Зміст послуги	Отримувачі послуги

Тема 4-5. Визначення проблем і потреб отримувачів соціальних послуг як умова їхньої ефективності. Проблеми, потреби та складні життєві обставини як предмет оцінювання. Методика оцінювання проблем і потреб отримувачів послуг. – 20 год.

Оберіть для аналізу одну із груп отримувачів соціальних послуг (наприклад, 1)діти-сироти, діти, що залишились без батьківського піклування, 2) молоді люди з інвалідністю, 3)сім'ї, що виховують дитину з інвалідністю, 4) випускники інтернатних установ; 5) прийомні сім'ї та ДБСТ, 6)внутрішньо переміщені особи- вимушені переселенці, 7)люди, які були звільнені з місць позбавлення волі, 8) жінки, які зазнали насильства в сім'ї – по одній окремій категорії на кожного студента підгрупи).

Спираючись на науково-методичні джерела щодо соціальної (соціально-педагогічної) роботи з даною групою:

1. Складіть список можливих проблем та потреб представників даної групи, пов'язаних із ключовими факторами їхньої соціальної вразливості або дезадаптації.

2. Оберіть для подальшого аналізу три потреби та три проблеми представників даної групи та визначте для кожної з них систему індикаторів, на основі яких можна припустити наявність даної проблеми або потреби

3. Для кожного із визначених індикаторів оберіть методи збору та аналізу даних, котрі доцільно застосувати при аналізі проблем і потреб представника даної групи

Результати аналізу наведіть у вигляді таблиці

Проблема / потреба	Індикатори	Метод оцінювання
1. ...	— ... — ...	■ ... ■ ...
2. ...	— ... — ...	■ ... ■ ...
...	— ...	■ ...

	– ...	■ ...
--	-------	-------

Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, тема «Оцінювання проблем і потреб ...»), таблиця індикаторів та методів оцінювання, список використаних джерел.

Вимоги до оформлення: Обсяг роботи від 5 до 7 сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу.

Змістовий модуль 2. Інноваційні моделі та стратегії надання соціальних послуг

Тема 6. Модель інтегрованих соціальних послуг в територіальній громаді–10

год.

1. Дайте власну інтерпретацію існуючих класифікації моделей соціальної роботи в громаді. Оберіть одну із них та аргументуйте свій вибір.

2. Охарактеризуйте переваги, ризики та необхідні умови застосування інноваційних моделей і методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг різним категоріям користувачів (зробіть опис для 3-5 моделей, працюючи в парах).

3. Знайдіть та ознайомте студентів групи з кращими зразками вітчизняного досвіду впровадження інтегрованих соціальних послуг в новостворених територіальних громадах.

Тема 7-8. Сучасні моделі та методи надання окремих видів соціальних послуг. Інтервенції із доведеною ефективністю та їх впровадження в ході надання соціальних послуг. Організація надання соціальних послуг у відповідності до проблем і потреб окремих індивідів, сімей, соціальних груп та громад – 20 год.

Оберіть для аналізу одну із базових соціальних послуг (по одній для кожного студента підгрупи).

Перелік послуг для аналізу:

- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *соціального догляду і обслуговування*.
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги *соціального супроводу*
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *соціальної інтеграції*
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *соціальної профілактики*
- Сучасні інноваційні моделі та методи *представництва інтересів і посередництва*.
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги *консультування*
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *кризового втручання*.

Спираючись на стандарт надання даної послуги, дані оцінювання результатів впровадження соціальних послуг в Україні, результатів соціологічних досліджень, науково-методичну літературу, розкрийте наступні питання:

1. Основні категорії отримувачів даної послуги, їхні проблеми і потреби;
2. Види та форми надання допомоги, передбачені даною послугою;
3. Основні результати впровадження даної послуги в Україні або в певному регіоні, територіальній громаді;
4. Проблеми, що виникають в процесі надання даної послуги і (або) заважають її ефективному впровадженню та шляхи їх подолання.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Текст має бути структурований відповідно до наведеного вище плану. Обсяг – до 5 сторінок.

Тема 9. Оцінка умов та можливостей впровадження інноваційних моделей надання соціальних послуг. Переваги, ризики та необхідні умови застосування інноваційних моделей і методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг різним категоріям користувачів – 10 год.

Оберіть для аналізу одну із представлених в курсі інноваційних моделей, методик, методів або інтервенцій. На основі аналізу методичної літератури розкрийте:

1. Сутність моделі, методу або інтервенції;
2. Цільові групи застосування;

3. Завдання соціальної роботи, які вирішуються за допомогою даного методу;
4. Соціальні послуги, в рамках надання яких дана модель (метод, інтервенція) можуть застосовуватись;
5. Технологічний процес діяльності відповідно до даного моделі (зміст етапів, форми і прийоми роботи);
6. Умови застосування моделі, методу або інтервенції (критерії добору користувачів, необхідні ресурси, професійна кваліфікація виконавців);
7. Переваги і недоліки застосування методу;
8. Обґрунтування доцільності застосування даної моделі (методу, інтервенції) в процесі надання певних соціальних послуг певним групам отримувачів (доведіть відповідність методу їхнім проблемам, потребам та особливостям, поширеність таких проблем, наявність необхідних для впровадження методу умов і ресурсів).

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу.

Тема 10. Моделювання (розробка стратегії) діяльності з надання соціальної послуги на рівні індивіда, сім'ї, соціальної групи, громади на основі оцінки проблем, потреб та умов діяльності – 10 год.

Розробіть стратегію впровадження інноваційної соціальної послуги (не з переліку послуг до заняття 9) в умовах певної територіальної (об'єднаної) громади. Можна використовувати матеріали (презентації, виступи) міжнародної конференції «Соціальні послуги для сімей з дітьми у громаді, 15-17 вересня 2020 року.»

1. Доведіть актуальність впровадження певної послуги в громаді взагалі або серед певних груп жителів громади (цільових груп послуги);
2. Розкрийте суть послуги, моделі, форми і методи її надання; доведіть відповідність даної послуги проблемам громади або проблемам і потребам цільових груп;
3. Сформулюйте мету, завдання та очікувані результати впровадження послуги;
4. Назвіть установу, на базі якої послуга може впроваджуватись та охарактеризуйте її умови і можливості, необхідні для впровадження послуги, можливих партнерів і донорів;
5. Опишіть основні етапи впровадження послуги;
6. Визначте ресурси, необхідні для впровадження послуги, та джерела їх надходження;
7. Сформулюйте критерії ефективності впровадження послуги, засоби моніторингу і оцінювання її впровадження.

Текст має бути структурований відповідно до наведеного вище плану. Обсяг - до 7 сторінок

Усі завдання виконуються в електронній версії модуля на платформі Moodle та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

IV. Політика оцінювання

Для усвідомленого й системного засвоєння курсу необхідною є систематична навчально-пізнавальна робота студентів в усіх видах і формах її організації: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота.

Аудиторні заняття переважно проводяться у вигляді лекцій, найчастіше – проблемних лекцій; практичних занять – з використанням інтерактивних методів: бесіда, дискусія, «асоціативний ряд», проєктна діяльність, моделювання та робота в малих групах.

На практичному занятті студенти презентують конкретну проблему, вчать дискутувати, аргументовано доводити свою точку зору; об'єктивно оцінювати власні знання й уміння, а також діяти як експерти, тобто оцінювати та аналізувати знання своїх колег-одногрупників.

Модульна контрольна робота (МКР) містить запитання (тестові завдання), які дають можливість оцінити знання студентів з теоретичних положень курсу й певною мірою їх

готовність до практичної діяльності.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою. Оцінювання знань студентів здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, зокрема, поточного контролю, модульної контрольної роботи й підсумкового контролю у формі екзамену.

Студент зобов'язаний оволодіти системою технологічних компетенцій. З цією метою кожен студент має виконати всі передбачені силабусом форми робіт, здати або перездати теми пропущених занять. Оскільки практична частина становить суттєву частину курсу, і наголос ставиться на роботу в команді, на розвиток і вдосконалення вмінь та навичок, відвідування студентами занять і активна участь у роботі є обов'язковою вимогою. Студентам, які пропускають заняття, буде важко самостійно опанувати матеріал курсу. Відсутність на заняттях без поважних причин буде зазначена, а тривала відсутність на заняттях може призвести до незадовільного оцінювання наприкінці курсу.

Обов'язковими є:

- здача завдання по темі, передбаченій силабусом (**10 тем, 10** практичних занять, на кожному занятті студент може отримати максимум **4 бали**) і передбачає не лише володіння теоретичними знаннями з технологічної складової соціальних послуг, але й практичними вміннями навички планування та адміністрування процесу організації соціального обслуговування та надання соціальних послуг на базі сучасних інноваційних підходів;

- написання МКР (їх 2, після вивчення двох змістових модулів), кожна з яких оцінюється **30 балами**.

Внеском студентів у навчальний процес є їхня присутність та активна участь на занятті. Всі письмові завдання мають бути виконані з дотриманням вимог щодо завдань, які виконують на освітньому рівні “магістр”. Загальний бал сумують із таких складових: правильного використання наукової літератури, дотримання критеріїв виконання презентацій та дотримання логіки і послідовності у формулюванні висновків.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. У форс-мажорних ситуаціях навчання може проходити також в он-лайн формі (за погодженням з деканатом). Пропущені заняття та незадовільні оцінки мають бути обов'язково відпрацьовані (за графіком консультацій). Завдання, які не виконані своєчасно без поважних причин, оцінюються нижчою кількістю балів (на 2-3 бали).

До початку залікової сесії студенти повинні виконати всі підсумкові контрольні заходи і отримати відповідну кількість балів.

V. Підсумковий контроль

Екзаменаційні запитання:

1. Сутність соціальної послуги як форми надання соціальної підтримки в соціальній роботі.
2. Співвідношення понять «соціальне обслуговування», «соціальна послуга», «соціальна допомога», «інтервенція (втручання)», «соціальна технологія».
3. Види соціальних послуг.
4. Користувачі (отримувачі) на надавачі соціальних послуг.
5. Стратегії та моделі надання соціальних послуг.
6. Процес надання соціальної послуги.
7. Результати надання соціальної послуги.
8. Стандарти соціальних послуг.
9. Оцінка проблем і потреб отримувачів як компонент надання соціальної послуги.
10. Структура і взаємозв'язок проблем, потреб і складних життєвих обставин людини.
11. Чинники, прояви та наслідки проблем та складних життєвих обставин.

12. Індикатори та методи оцінювання проблем і потреб отримувачів послуг.
13. Процедура оцінки проблем і потреб отримувачів соціальних послуг.
14. Планування послуги на основі результатів оцінки проблем і потреб.
15. Становлення системи соціальних послуг в Україні.
16. Чинна нормативна база надання соціальних послуг в Україні. Інтерпретація понять «соціальна послуга», «складні життєві обставини», у вітчизняному законодавстві.
17. Види соціальних послуг, передбачені законодавством України.
18. Процедура надання соціальної послуги.
19. Стандарти соціальних послуг в Україні.
20. Суб'єкти надання соціальних послуг.
21. Категорії користувачів (отримувачів) соціальних послуг в Україні.
22. Передбачені нормативно-методичними документами моделі, форми і методи соціального обслуговування і способи оцінювання надання соціальних послуг.
23. Проблеми та тенденції розвитку системи надання соціальних послуг в Україні.
24. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціального догляду і обслуговування.
25. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціальної інтеграції
26. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги соціального супроводу
27. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціальної профілактики
28. Сучасні інноваційні моделі та методи представництва інтересів і посередництва.
29. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги консультування
30. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг кризового втручання.
31. Організаційне та науково-методичне забезпечення впровадження інновацій в системі соціальних послуг.
32. Критерії добору методик втручання та умови їх застосування.
33. Основні етапи впровадження інноваційної послуги.
34. Адміністрування надання соціальних послуг
35. Забезпечення життєздатності соціальної послуги.
36. Моніторинг та оцінювання надання соціальних послуг.
37. Процедури використання інструментарію оцінювання потреб клієнтів у послугах.
38. Особливості оцінювання потреб представників окремих цільових груп. Інноваційні моделі надання соціальних послуг особам з інвалідністю.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси *(рекомендована література (основна, додаткова, Інтернет-ресурси) та інші джерела).*

Основна

1. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді. К.: Центр Навчальної літератури, 2015. 184с.
2. Все про соціальну роботу : навч. енциклопед. словник-довідник / [За ред. В. М. Пічі. Вид. 2-ге, виправлене, перероблене та доповнене]. Львів : «Новий Світ 2000», 2013. 616 с.

3. Інноваційні моделі соціальних послуг. Проекти Українського фонду соціальних інвестицій. Том 3 / За редакцією Н.М. Шкуратової. К.: 2007. 320 с.
4. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: Навч.-метод. комплекс / Автор.-упоряд.: О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський та інш. / За заг. ред.: І. Д. Зверєвої, Ж. В. Петровича. К.: Фенікс, 2007. 528 с.
5. Карлсон М. Управління якістю соціальних послуг : теорія та практика. Досвід мікропроектів УФСІ з інноваційних соціальних послуг К. : Укр. Фонд соц. інвестицій, 2007. 99 с.
6. Карпенко О. Г. Теорія та практика соціальної роботи [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. Г. Карпенко, Н. Ф. Романова. К. : Слово, 2015. 402, [1] с.
7. Крупник А. Соціальне замовлення – нова технологія розв’язання соціальних проблем в громаді. *Соціальна політика і соціальна робота*. 2000. № 3-4. С. 3-12.
8. Особливості надання медичних та соціальних послуг для вразливих категорій населення з використанням гендерно-чутливого підходу: Навч. посіб. / Ярошенко А.О., Варбан М.Ю., Шульга Л.О. та ін.; за заг. ред. Ярошенко А.О. К.: МБФ «Альянс громадського здоров’я», 2017. 112 с.
9. Петрович В.С. Групи взаємодопомоги батьків дітей із інвалідністю як складова соціальної підтримки в громаді. *Humanitas*. 2021. №2, С.36–43, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.2.6>.
10. Петрович В.С. Профілактика як соціальна послуга сім’ям, що перебувають у складних життєвих обставинах. *Соціальна робота з сім’ями: теорії, моделі, ефективні практики* [Текст] : монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / За редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. С.217-241.
11. Пірен, М. І. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика [Текст] : підручник / М. І. Пірен. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 328 с.
12. Про соціальні послуги :Закон України № 2671-VIII від 17.01.2019 р. *Відомості Верховної Ради*. 2019. № 18. ст.73
13. Романова Н. Ф. Формування ринку соціальних послуг на сучасному етапі в Україні *Innovative processes in education: Collective monograph*. – AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. Р. 183-198.
14. Савченко О.О., Кукуруза Г.В., Шваб Ю.М., Луценко Т.М., Крижанівський В.С. Як організувати інноваційні соціальні послуги для дітей з особливими потребами: моделі та документи: рання інтеграція та інклюзивне навчання / Український фонд соціальних інвестицій / Л.Л. Сідельнік (упоряд.). К.: ЛДЛ, 2007. 256 с.
15. Семигіна Т. Робота в громаді: практика й політика. К.: КМ Академія, 2004. 266 с.
16. Семигіна Т.В., Міщенко К.С., Кіча Т.Г., Косянчук С.А., Курбан О.В., Ремезовська С.С., Філь С.С. Соціальні послуги в Україні: сьогодення та перспективи / Семигіна Т.В. та ін. К.: Зірка, 2007. 52 с.
17. Сич Т. В. Управління якістю соціальних послуг : навчальний посібник для магістрантів спеціальності «Управління соціальним закладом».– Харків : ООО «Цифра принт», 2016. 252 с.
18. Соціальна робота з вразливими сім’ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петровича. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
19. Соціальна робота з вразливими сім’ями та дітьми: посіб. у 2-х ч.; Ч. 2 (Соціальна робота з вразливими сім’ями та дітьми) / А. В. Аносова, О. В. Безпалько, Т. П. Цюман та ін. / За заг. ред.: Т. В. Журавель, З. П. Кияниці. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.
20. *Соціальна робота з сім’ями: теорії, моделі, ефективні практики* [Текст] : монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / За редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 340 с.

21. Стандарти соціальних послуг : зб. документів. Кн.2 За ред. Л. Л. Сідельнік. К. : ТОВ «ЛДЛ», 2007. 232 с.

Додаткова

1. Адвокація: метод. рекомендації / Под ред. Т. Дешко. К. : Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине, 2015. 148 с.

2. Брижовата О. Роль соціального працівника у представництві інтересів вразливих верств населення та зокрема осіб, які мають алкогольну та наркотичну залежність / О. Брижовата, О. Волгіна *Соціально-психологічна реабілітація людей із залежністю від наркотичних речовин*. К. : Граффітти Груп, 2003. С. 69–75.

3. Валовая Л. Социально-психологическое консультирование в ВИЧ-сервисных организациях. Пособие для психологов. / Л. Валовая, М. Варбан, Л. Шульга и др. К.: МБФ «Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине», 2014. 72 с.

4. Гірник А.М. Соціальна робота і програми відновного правосуддя: теорія і практика /А.М., А.О. Горова, Л.П. Дума К. : Вид. Захаренко В.О., 2009. 89 с.

5. Дубич К. В. Сучасна система надання соціальних послуг України *Державне управління: удосконалення та розвиток* № 3, 2015. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=821> . Доступ 02.08.2019 р

6. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. І.Д.Зверевої. Київ, Симферополь: Універсум, 2012 536 с.

7. Закон України „Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” № 2017-III від 5 жовтня 2000 року

8. Закон України „Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю” № 2558-III від 21 червня 2001 року

9. Зверева І.Д. Оцінка потреб дитини та її сім'ї: від теорії до практики: Навч. посіб. У 2-х част. / Зверева І. Д., Кияниця З. П., Кузьминський В. О., Петрочко Ж. В. К.: Задруга, 2011. Част. I. – 244 с.

10. Звіт-моніторинг системи соціальних послуг в Україні. *Бюро соціальних та політичних розробок*, 2015. URL: <https://bureau.in.ua/downloads/social-reform/reportua.pdf> . Доступ 02.08.2019 р.

11. Критерії діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1039 від 14.11.2012р. *Урядовий кур'єр*, 2012, 24 листопада.

12. Лях Т. Л., Спіріна Т. П. Медіація як соціальна технологія посередництва у конфліктних ситуаціях *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка* : зб. наук. пр. / за ред. : В. С. Курило. Луганськ : ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2015. № 2 (291). – Сер. Педагогічні науки. Ч. 1. С. 37-47.

13. Максимова, Н.Ю. Соціальна робота з сім'єю : підруч. для студентів ВНЗ / Н. Ю. Максимова ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К. : Київський університет, 2015. 350 с.

14. Миськевич Т. Реформування системи надання соціальних послуг в Україні / Т. Миськевич *Громадська думка про правотворення*. 2019. № 4 (169). С. 12–16. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2019/4.pdf>. Доступ 02.08.2019 р.

15. Мотивационное интервьюирование лиц, употребляющих инъекционные наркотики: Методические рекомендации / А. Клепиков, Л. Шурпач, В. Исаков и др. Киев: БФ «Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине», 2004 108 с.

16. Плисенко Г.П. Практика вдосконалення системи соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс» *Економіка та управління національним господарством* Випуск 19. 2018. С. 55-60 Режим доступу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/19_2018_ukr/12.pdf

17. Попова С. М. Особливості надання соціальних послуг в Україні / С. М. Попова, Л. М. Попова *Європейські перспективи*. 2014. - № 10. С. 29-36. - URS: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_10_7

18. Порядок розроблення державного стандарту соціальної послуги : затверджений наказом Міністерства соціальної політики України 16.05.2012 № *Офіційний вісник України*. 2012. № 45 (22 черв.). Ст. 1784.
19. Представництво інтересів соціально вразливих дітей та сімей ; [навч. посібник] / За ред. Т. В. Семигіної. – К. : Четверта хвиля, 2004. – 206 с. 9. Стецков О. В. Представництво прав та інтересів клієнтів соціальних установ / О. В. Стецков, В. М. Турський. К. : Спілка матерів «Сонячний промінь», 2001. 113 с.
20. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5 жовтня 2000 року № 2017-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 48. Ст. 409.
21. Про схвалення Стратегії реформування системи надання соціальних послуг : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 серп. 2012 р. № 556-р. *Офіційний вісник України*. 2012.– 20 серп. (№ 61). С. 71. – Ст. 2482.
22. Романова Н. Ф. Формування ринку соціальних послуг на сучасному етапі в Україні / Н. Ф. Романова // *Innovative processes in education: Collective monograph*. – АМЕЕТ Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. Р. 183-198. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/14401> Доступ 02.08.2019 р.
23. Семигіна Т.В. Робота в громаді та місцеве самоврядування: Метод. рекомендації до курсу. К., 2012.
24. Сидоренко О. Кейс-менеджмент для уязвимых к ВИЧ групп населения: подъем по ступеням сервиса. Модуль 2. Подготовка социальных работников к ведению клиентов из числа групп риска для обеспечения доступа к лечению ВИЧ-инфекции / О. Сидоренко, Е. Кульбах, Л. Шульга, А. Токарь, М. Варбан. К.: МБФ «Международный Альянспо ВИЧ/СПИД в Украине», 2013. – 92 с.
25. *Скрипка І. В., Семигіна Т. В.* Практика колективного представництва інтересів в Україні (на прикладі людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом) *НАУКОВІ ЗАПИСКИ*. 2014. – Том 162. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота С.62-67
26. Слезанська, Г.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монографія / Ганна Слезанська ; Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль : Осадца Ю. В. [вид.], 2018. 381 с.
27. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник для студентів вищих навчальних закладів / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. К. : Каравела, 2009. 368 с.
28. Соціальні послуги на рівні громади: український досвід і перспективи. За ред. Т.В. Семигіної. К., 2005. С. 19-32.
29. Стратегія реформування системи надання соціальних послуг : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2012 р. № 556-р. *Урядовий кур'єр*. 2012. № 148 (17 серп.).
30. Технології активізації громади: Методичний посібник. За заг. ред. О.В. Безпалько. К.: Науковий світ, 2006.

Інформаційні ресурси

Електронні бібліотеки: <http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/>
Міністерство соціальної політики <http://www.msp.gov.ua/news/14614.html>.
<https://www.prostir.ua/?news=perspektyvy-reformuvannya-sotsialnyh-poslugh>;
<http://www.niss.gov.ua/articles/763>;
Веб-ресурс «Громадські ради»: <http://gromrady.org.ua>
Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадського почину «Єднання»: <http://www.ednannia.kiev.ua>
Сайт «Громадський простір»: <http://www.civicua.org>
Некомерційний інтернет-проект «Саморегулювання в Україні»: <http://www.sro.org.ua>
Сайт Громадянської мережі «Опора»: <http://opora.org.ua>
Социальный заказ как инструмент социальной политики. Обзор зарубежного опыта. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://un.by/f/file/obzor-zarub-opita.pdf>

Режим доступу: <https://iser.org.ua/news/v-kozhnii-gromadi-povinenbuti-svii-sotsialnyi-pratsivnik-eksperti>